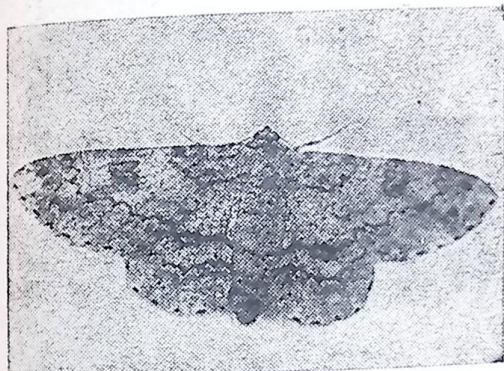

הופעת המווד בוארכויה

בארץ ידוע המווד כבר משנת 1937 כאשר בודנהיימר (6) הכניסו לרשימה של הפאונה בארץ, אך רק ב-1964 במסר על נזק שנגרם לתפוחי עץ (2).

פרפר המווד

בשנים האחרונות כתוצאה מריסוס מן האוויר של שדות כותנה סמוכים לאבוקדו, הופר המאזן הביולוגי במטעים האלה (בעיקר בגליל המערבי) וכתוצאה מכך הופיע בהם המווד. הוא גרם לנזקים קשים לעלווה ולפרי ופסל חלק מן מנו ליצוא ולשיווק מקומי (1). כאמור בסתיו 1974 התגלה המווד במטעי פקאן בכפר וית-קין (כ-400 דונם) המוקף מצידידו בשדות כותנה ובנשירים. יש לציין שהמטע עצמו רוסי ביולי ב-0.1% רוגור, באופן מונע נגד ציקדות.

בביקור במטע באוקטובר 1974, נמצאו במשך שעה אחת ע"י אדם אחד 105 זחלי מווד בואר-מיה. מדגימה זו שנלקחה למעבדה הגיחה רק צרעה טפילית אחת מסוג *Apanteles* sp. נמ-צאו על פרט אחד הטלות של זבובי הזחלים (Tachiniade) אך לא התקבלו ממנו בוגרים. במטע נראו מספר עכבישים טורפי בוארמיה ממשפחת Salticidae וצפרדע האילנות — *Hyla arborea*.

בסתיו 1974 התגלתה נגיעות רבה של זחל המווד *Boarmia* (Ascotis) *selenaria* Schiff. במטעי הפקאן של המושב כפר ויתקין, כפר מסריק, נהריה ובמידה פחותה יותר במטע של רגבה. המווד-בוארמיה ידוע בעולם כמוזיק רציני למספר גידולים: להדרים בסיציליה ובאפריקה הדרו-מית (11, 13); לתה בפורמוזה ובהודו (4, 10); לעצי תיק (8); לתות לבן ביפן (9); לאספסת בהונגריה (12); לקפה בקניה ובטנגוניה (3, 5, 14) ולאגוזי אדמה במדגסקר (7).

זחל המווד

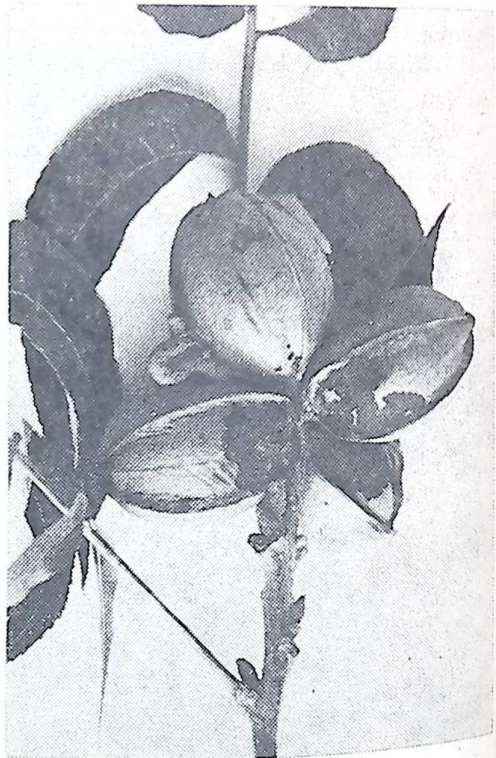
גולם המווד

* משרד החקלאות, שה"ם עכו.
מפירסומי מינהל המחקר החקלאי, מרכז וולקני
סידרה ה' 1975 מס' 1563.

נזק שנגרם לפקאן על ידי המודד בוארמיה :

נזק שנגרם לעלים

נזק שנגרם לשומר הפרי מזן מען בחלקו התחתון

נזק שנגרם לשומר הפרי מזן בורקט בחלקו העליון

ביותר היו בורקט ודלמס, בכפר ויתקין, גרנד ואונליואן בכפר מסריק. השנה לא הבחנו בפריחה לקויה של שומרי הפירות הנגועים ולפיכך לא היה גם נזק כלכלי.

אמנם קיימת סכנה שהמזיק עלול לגרום נזקים בהופעתו המוקדמת יותר, לפריחה ולפרי הצעיר, שיתבטאו בירידת היבול ובנזק ישיר לאגוז. אי לכך יש ללמוד את הפנולוגיה של המודד במטעי פקאן, על מנת לקבוע את מועדי הופעתו, ולברר את מידת הנזק לפקאן. בעיקר לפריחה ולפרי הצעיר.

תודתנו נתונה למר אלנתן שמיר, על שהסב את תשומת ליבנו למזיק זה במטעי הפקאנים.

טבלה 1. שיעור הנזק שנגרם לשומרי פרי הפקאנים במטע כפר ויתקין (500 פירות על 25 עצים) ובכפר מסריק (500 פירות על 20 עצים) בסתיו 1974

% השומרים הנזקים		הזן
כפר ויתקין	כפר פריק	
49.1	5	Burkett *
45.2	0	Delmas
—	31	Garner
12.0	2	Mahan
7.6	1	Moneymaker
—	42	Only one
16.0	2	Schley

* בזן זה נבדקו 1000 פירות על 50 עצים.

המודד פגע בעלווה ובשומר של הפרי (ראה התמונות) של כל הזנים. הטבלה מס' 1 מתארת את שיעור הנזק שנגרם לשומרי פרי הפקאן במטע כפר ויתקין וכפר מסריק בסתיו 1974. מ"הטבלה הנ"ל רואים שקיימים הבדלים גדולים בפגיעה בזנים שונים כאשר הזנים הנפגעים

1938—1939 p. 94—106. Rangoon 1940. (RAE 29 : 77, 1941 .

9. Hoths, G., 1917 — Geometrids injurious to the foliage of Tea. Special Report of Tea plantation Experiments Prefecture of Shidzuoka Agric. Expt. Station. October, 1917, 31 pp.

10. Hu Chia-chien & Chen Huey-Kang, 1967. J. agri. Ass. China (N.S.) 58 : 73—86. (RAE 58 p. 511, 1970) (In chinese).

11. Mariani M., 1937. Giom. Sci nat. econ. 39 (3) 13 pp. Palermo.

12. Meszaros, Z., 1972. Novenytermeles 21 (1) : 49—62.

13. Schoeman, O.P., 1960 — The Biology, ecology and control of the citrus measuring worm, *Ascotis selenaria reciprocaria* Walk, D.Sc. Thesis, University of Pretoria.

14. Wheatley, P.E. E. Afr. For. J. 29 : 143—146

ספרות

1. מ. ויסוקי, י. יזהר, א. סבירסקי וש. גרינברג, 1972 — *Boarmia selenaria* Schiff מוזק חדש באבוקדו, „עלון הנוטע" 8, 387—383.

2. ז. שוהם, 1965 — מוזק חדש בעצי-פרי נשי-רים, „השדה" כרך מ"ה חוברת ט' עממדים 5—1973.

3. Abasa, R.O., 1972. Bull. ent. Res. 61 : 559—563.

4. Andrews, E.A., 1921. Jl. Sci. Dept. Ind. Tea Assoc. Calcutta 4 : 175—194.

5. Bigger, M., 1969 — Giant Looper *Ascotis selenaria reciprocaria* Walk in Tanzania. E. Afr. agric. For. J. 35 : 45—51.

6. Bodenheimer, F.S., 1937 — Prodrum Faunae Palaestinae. Mem. Inst. Egypte 33 p. 89.

7. Frappa, C., 1939. Bull. econ. Madagascar N.S. 17 : 51—54. Tananarive.

8. Garthwaite, P.E., 1940 — Entomological Research — Rep. Silw. Ent. Burma